

Les herbes remeieres de Quaresma i Pasqua

La Quaresma és un temps molt necessari per tal de preparar-nos fructuosament pel goig del temps de Pasqua. Al costat de les tradicions religioses i espirituals comptem, també, amb un conjunt de plantes remeieres directament vinculades a la Quaresma, a la Setmana Santa i a la Pasqua. Són un conjunt de plantes que formen part de les «Herbes Santes» i que, tal i com vaig exposar l'any 2021 en el llibre *Tornar als Remeis de sempre amb les Herbes Santes*, assoliren un enorme prestigi en el món pairal i conventual. Us ofereixo, doncs, una petita mostra de les «herbes santes» de Quaresma i Pasqua.

FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA
Caputxi

Començo la relació fent esment de *l'arbre sant o mèlia (Melia azederach)* ja que la grana de les seves sements s'empra per fer rosaris i corones dels Dolors de la Mare de Déu. Tota la planta és de gust amargant i d'efectes purgants; tant, que si se'n pren a grans dosis esdevé àdhuc tòxica. També cal esmentar *la beata maria o llàgrimes de Santa Maria (Polygonatum odoratum)*, que creix entre els alzinars i les rouredes i que, tradicionalment,

«Té molt de renom entre els herbolaris la sang de Crist o fumària»

la seva arrel s'ha utilitzat per temperar el mal de ventre i, sobretot, per a la preparació de licors digestius. No es pot deixar de fer al·lusió a *l'espina de Crist o espinavessa (Paliurus spina-christi)*, que fa unes estípules espinoses, molt punxents; antigament, hom creia que amb les branques d'aquest arbust la soldadesca romana havia teixit la corona d'espines de Jesucrist. Té molt de renom entre els herbolaris la *sang de Crist o fumària (Fumaria officinalis)* que és, alhora, una planta oficial. La tradició remeiera la considera com a un dels depuratiu de l'organisme més excel·lents. També forma part d'aquest conjunt

d'herbes quaresmals *l'herba de la creu o iva borda (Teucrium pseudo-chamaepitys)*, que s'ha usat per alleujar les malalties del fel i, també, per combatre les febres palúdiques. Per als dies de la Setmana Santa, i d'alguna manera vinculades a la pràctica devocional del Viacrucis, hi ha la verònica i *l'herba del Sant Sepulcre o botja llemenosa (Artemisia campestris)*, que és una planta remeiera que té el nom vinculat al Sant Enterrament de Crist, i que s'ha emprat per atacar els cucs intestinals i, alhora, forma part d'un bàlsam vulnerari que la combina amb la sàlvia. Pel que fa a la verònica o *herba dels leprosos (Veronica officinalis)* es tracta d'una de les herbes santes més ben considerades, que s'usava per guarir els mals a la pell i per curar les cremades. Amb el suc de les fulles d'aquesta planta, bullides, es fa un diürètic que ajuda a orinar i, alhora, és molt apte per guarir els refredats de pit i la bronquitis, ja que fa escopir la flegma. Finalment, i ja a les acaballes del temps pasqual, comptem amb el *boix de la Mare de Déu o pentecosteres (Rhododendron ferrugineum)*, que acostuma a florir pels volts de la Pasqua Granada o Pentecosta, la segona Pasqua. Les fulles són hipotensores, sudorífiques i diürètiques, i també són usades per combatre el reumatisme i la gota. Que les herbes remeieres de Quaresma i Pasqua ens segueixin ajudant a millorar la salut!